

Inhoud

INLEIDING

- 6 Hoe gebruikt u deze taalgids?
- 6 Uitspraakregels, woordenlijsten
- 7 Inleiding tot het Zweeds
- 8 Enkele taaleigenaardigheden

KORTE GRAMMATICA

- 10 Zelfstandige naamwoorden
- 11 Lidwoorden
- 11 Bijvoeglijke naamwoorden
- 12 Trappen van vergelijking
- 12 Bijwoorden
- 12 Persoonlijke voornaamwoorden
- 13 Bezittelijke voornaamwoorden
- 13 Werkwoorden
- 15 Vragende vorm
- 15 Ontkenning

UITSPRAAK

- 16 Algemene regels
- 17 Klemtoon

ALGEMENE UITDRUKKINGEN

- 19 Dagelijkse woorden en zinnen
- 20 Voorzetsels, voegwoorden, enz.
- 21 Enkele bijvoeglijke naamwoorden
- 22 Taalproblemen
- 23 Begroetingen
- 24 Contacten leggen
- 24 Op bezoek
- 26 Gelukwensen
- 26 Telwoorden, rekenen
- 28 De tijd
- 29 Data, seizoenen, (feest)dagen
- 31 Het weer

AAN DE GREN

- 33 Pascontrole
- 34 Douane

OP DE WEG

- 35 Vervoermiddelen
- 35 Openbare vervoermiddelen
- 36 Een auto huren
- 38 Vragen onderweg
- 39 Parkeren, bekeuringen
- 40 Liften

OPENBAAR VERVOER

- 43 Bus, tram en metro
- 44 Trein
- 46 Vliegtuig
- 49 Boot
- 50 Taxi

TANKEN, PECH, ONGEVALL

- 51 Bij het tankstation
- 52 Reparaties
- 53 Onderdelen van de auto
- 59 Onderdelen van de (motor)fiets
- 60 Aard van de beschadiging
- 61 Een ongeval op de weg

OVERNACHTEN

- 63 Vragen onderweg
- 64 Bij de receptie van het hotel
- 66 Gehandicapten
- 67 Inlichtingen, service, klachten
- 70 Kamperen buiten de camping
- 70 Bij de receptie van de camping
- 73 Faciliteiten
- 75 De uitrusting
- 77 Onderdelen van tent en caravan

ETEN EN DRINKEN

- 79 Soorten eet- en drinkgelegenheden
- 80 Gesprekken met het personeel
- 81 Enkele losse uitdrukkingen
- 81 Een Zweedse menukaart

- 85 Wijze van bereiden
- 96 Dranken

UITGAAN

- 87 Wat is er te doen?
- 88 Bioscoop en theater
- 89 Discotheek en nachtclub
- 90 Flirten en romantiek
- 94 Uit met de kinderen

PROBLEMEN IN DE STAD

- 95 De weg vragen
- 97 Er is iets gebeurd / Bij de politie

MEDISCHE HULP

- 101 Hulp vragen
- 102 Bij de arts/tandarts
- 104 Ziekteverschijnselen
- 106 Beenderen, gewrichten, spieren, organen
- 107 Lichaamsdelen
- 109 Ingewanden
- 110 Bij de apotheek
- 110 In het ziekenhuis

BANK, POST, TELEFOON, INTERNET

- 111 Bij de bank
- 112 Op het postkantoor
- 114 Telefoneren
- 116 Het Zweedse telefoonalfabet
- 117 Internet

SPORT EN RECREATIE

- 119 Aan het strand / In het zwembad
- 121 Watersport
- 123 Paardrijden
- 123 Een fiets huren
- 124 Wandelen, klimmen
- 124 Golf
- 125 Voetbal
- 126 Wintersport
- 126 Andere sporten

- 127 Ontspannen

- 128 Spreekwoorden en gezegden

WINKELN

- 129 De weg vragen
- 129 Gesprekken met het winkelpersoneel
- 134 Kleuren, variëteiten
- 135 Maten, gewichten, hoeveelheden
- 135 Levensmiddelen, groenten, fruit, enz.
- 137 Drogisterijartikelen
- 139 Kleding en schoenen
- 143 Fotograferen en filmen
- 146 Boeken, tijdschriften, schrijfwaren
- 148 Juwelen en horloges
- 149 Munten en postzegels
- 150 Opticiën
- 151 Rookartikelen
- 151 Wasserette en reiniging
- 152 Kapper
- 154 Schoonheidssalon
- 154 Elektronica
- 154 Speelgoed

TOERISME

- 155 Op het verkeersbureau of VVV-kantoor
- 157 Museumbezoek
- 159 In kastelen, kerken, enz.

WOORDENLIJST

- 161 Nederlands - Zweeds
- 227 Zweeds - Nederlands
- 254 Enkele Zweedse afkortingen

Inleiding

HOE GEBRUIKT U DEZE TAALGIDS?

Er is waarschijnlijk geen genre boeken waarvan het nut zo vaak in twijfel getrokken is als taalgidsen. Menig conferencier heeft op de planken de draak gestoken met de naar zijn mening talrijke nutteloze zinnen. De gebruiker lijkt er anders over te denken. Echt nutteloze zinnen staan er niet in en veel zinnen die op het oog overbodig lijken, kunnen opeens zeer zinvol zijn wanneer u onverwacht in een bepaalde situatie terecht komt. Zelfs zonder enige voorkennis kunt u zich in veel gevallen daarmee al aardig verstaanbaar maken. En bent u wel in de taal ingeburgerd, dan blijkt een taalgids een aardige aanvulling op uw studieboeken.

U zult zien dat we steeds de Nederlandse zin (vet gezet) laten volgen door de Zweedse (in het blauw) en daarna door een regel waarin we de uitspraak zo goed mogelijk weergeven. Het grote probleem is natuurlijk het antwoord dat de aangesprokene zal geven. In veel gidsen heeft de samensteller al meteen een pasklaar antwoord bedacht, maar het zou wel erg toevallig zijn wanneer u nu net dat voorgebakken antwoord krijgt. Veel van die 'terugpraatzinnen' (herkenbaar aan het driehoekje ◀ dat eraan vooraf gaat) zult u in onze taalgids dan ook niet vinden. Liever geven we een flink aantal woordenlijstjes waarin u vast wel wat woorden terugvindt die u ook herkent in de waterval van Zweedse woorden die over u wordt uitgestort zodra u zelf uitgesproken bent.

UITSPRAAKREGELS, WOORDENLIJSTEN

Deze taalgids is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken die evenzovele situaties weergeven die u op reis kunt tegenkomen: de grenscontrole, de reis door het land, het onderdak, het bezoek aan een bank of postkantoor, medische en technische hulp, het winkelen, sport en recreatie. Bij elk onderwerp geven we wat korte achtergrondinformatie en tips, gevolgd door de eerste zinnen waarmee u het gesprek kunt openen.

De correcte uitspraak weergeven op een voor iedereen begrijpelijke wijze (dus niet in het maar door weinigen beheerste fonetisch schrift) is erg moeilijk. Daar komt nog eens bij dat enkele typische eigenschappen van het Zweeds moeilijk in letters zijn weer te geven. U zult merken dat u alleen door goed luisteren de uitspraak echt onder de knie krijgt.

Behalve aan zinnen hebt u natuurlijk ook veel aan lijsten met woorden.

Bij elke rubriek treft u wel een aantal woordenlijstjes Nederlands-Zweeds aan, meestal hebben ze betrekking op een voorafgaande zin. Verder ziet u achterin deze

CONTACTEN LEGGEN

◀ Zal ik u de stad laten zien?

Ska jag visa er staden?

Ska jà wiesa eer staan

◀ Zullen we vanavond uitgaan?

Ska vi gå ut i kväll?

Ska wie goo uut ie kwel

Ja, dat is leuk/Nee, dank je

Ja, det skulle vara rolig/Nej, tack

Ja, dè skulle waara roeliet/Nei, tak

◀ Zal ik je afhalen?/Ontmoeten we elkaar bij jou thuis?

Ska jag hämta dig?/Ska vi mötas hos dig?

Ska jà hemta dij/Ska wie meutas hoes dij

Ja, om ... uur

Ja, klockan ...

Ja, klokkan ...

◀ Spreken we af voor het hotel/bij de camping?

Vi ses framför hotellet/vid campingplatsen?

Wie sees framfeur hoetellet /wied campiengplatsen

Laat me met rust!

Lämna mig i fred!

Lemna mij ie freed

Daar ben ik niet van gediend/Wil je dat laten/Dat wil ik niet

Låt mig vara ifred/Låt bli!/Det vill jag inte

Loot mij waara ivreed/Loot bli/Dèwiel jà iente

◀ Mag ik je naar het hotel/de camping brengen?

Får jag följa dig till hotellet/campingplatsen?

Foor jà fulja dij tiel hoetellet/campiengplatsen

OP BEZOEK

Woont hier ...?

Bor här ...?

Boer hère ...

◀ **Nee, hij/zij is verhuisd**

Nej, han/hon har flyttat

Nei, han/hoen haar fluuttat

Weet u zijn/haar nieuwe adres?

Vet ni hans/hennes nya adress?

Weet nie hans/hennes nuuja adres

◀ **Ja, komt u binnen**

Var så god och stig på

Waar soo goed ò stieg poo

◀ **Hij/zij is momenteel niet thuis**

Han/hon är inte hemma just nu

Han/hoen er iente hemma just nu

ZWEEDSE ETIQUETTE

De Zweden staan bekend om hun vormelijkheid en hun formele benadering. Voor een deel is dit gebaseerd op het verleden, waarin de Zweedse hoffelijkheid sterk naar voren kwam. Tot op zekere hoogte is dit nog steeds het geval, maar natuurlijk mag u dit niet zien als een algemene volksaard. Veel hangt af van welke mensen u ontmoet en in welke situatie.

Ontmoet u Zweden op een camping, dan zult u een heel andere benadering ervaren dan wanneer u Zweden thuis treft of in een officiële openbare gelegenheid. In een wat beter restaurant of hotel is het bijvoorbeeld gebruikelijk dat men goed verzorgd aan tafel verschijnt. In het echte uitgaansleven is voor de heren een stropdas vaak onontbeerlijk. Tot voor kort spraken de Zweden elkaar, zeker bij een eerste ontmoeting, vaak aan in de u-vorm: *ni*. Tegenwoordig is het gebruikelijk dat ook mensen die elkaar niet kennen elkaar met *du* aanspreken. De beleefdheidsvorm wordt nog maar zelden gebruikt.

Wanneer komt hij/zij terug?
När kommer han/hon tillbaka?
Ner kommer han/hoen tielbaaka

Kan ik een boodschap achterlaten?
Kan jag efterlämna ett meddelande?
Kan jà efterlemna et meedelande

◀ **Gaat u zitten**
Var så god och sitt
Waar soo goed ò siet

Mag ik hier roken?
Får jag röka här?
Foor jà reuka hère

◀ **Natuurlijk/Liever niet**
Naturligtvis/Helst inte
Natuurliegtwies/Helst iente

◀ **Wilt u iets drinken?**
Vill ni ha något att dricka?
Wiel nie ha noogot at drieka

Op uw gezondheid!
Skål!
Skool

Proost!
Skål!
Skool!

◀ **Blijft u eten?**
Får jag bjuda på litet mat
Foor jà bjuuda poo lietet maat?

Eet smakelijk
Smaklig måltid
Smaaklieg mooltied

Het is tijd om te gaan
Det är tid att gå/bryta upp
Dè er tied at goo/bruuta up

Bedankt voor de gastvrijheid/het lekkere eten
Tack så mycket för er gästfrihet/för maten
Tak soo muuke feur eer jestfrieheet/feur maaten

rondeel	rundel	rundeel
munitiekamer	kruthus	kruuthuus
kerker	fängelsevalv	fengelsewalw
klooster	kloster <i>o</i>	kloster
abdij	abbotskloster	abbotskloster
kathedraal	domkyrka, katedral	domtsjuurka, katedraal
kerk	kyrka	tsjuurka
kerkhof	kyrkogård	tsjuurkoghoord
synagoge	synagoga	suunagoga
schip	skepp <i>o</i>	skep
koor	kor <i>o</i>	koer
altaar	altare <i>o</i>	altare
gewelf	valv	walw
schatkamer	skattkammare	skatkammare
benedictijnen	benediktiner	beenediktiener
cisterciënzers	cistercienser	sistersiejenser
dominicanen	dominikaner, svartbröder	domieniekaaner, swartbreuder
franciscanen	franciskaner, gråbröder	franciskaaner, ghroobreuder
jezuïeten	jesuiter	jeesuuwieter
prehistorisch	fornhistorisk	fornhistoriesk
uit de vikingtijd	fran vikingatiden	froon wiekingtieden
romaans	romansk	romaansk
middeleeuws	medeltids	meedeltieds
preromaans	preromansk	preeromaansk
gotisch	gotisk	ghoetiesk
Byzantijns	bysantinsk	buuzantiensk
renaissance	renässans	renessangs
barok	barock	baarok
rococo	rokoko	rokkookoo
classicistisch	nyklassicistisk	nuu-klassiestiesk
neogotisch	nygotisk	nuughoetiesk
modernistisch	modernistisk	moderniestiesk
modern	modern	modern
eigentijds	nutida	nuutieda
16de-eeuws*	femtonhundratals	femtonhundratals

* In de Scandinavische talen gaat men uit van de eerste twee cijfers van het jaartal. De 16de eeuw beslaat de jaren 1500-1599 en wordt dus omschreven als 'de 1500-jaren' (1500-talle).

UITLEG

In deze beknopte woordenlijst vindt u achter alle onzijdige zelfstandige naamwoorden de aanduiding *o*. Dat betekent dat deze *ett* als lidwoord hebben. Alle andere woorden hebben en als lidwoord voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke woorden. Het bepaalde lidwoord wordt (zie de korte grammatica voorin) altijd achter aan het zelfstandig naamwoord gekoppeld. Een appel = *ett äpple*, de appel = *äppet*; een steen = *en sten*, de steen = *stenen*). Woorden die alleen in een meervoudsvorm bestaan, worden gevolgd door *mv*.

In de eerste kolom, waarin u dus de Nederlandse woorden vindt, geven we alleen de mannelijke vorm van een woord. Als er in het Zweeds een vrouwelijke vorm bestaat, wordt deze erachter vermeld. In sommige gevallen heeft het Zweeds een sterk afwijkend woord voor de vrouwelijke vorm (koning = *kung*; koningin = *drottning*).

A

aanbevelen	rekommendera	reekommendeera
aanbieden	erbjuda	erbjuda
aanbieding	erbjudande <i>o</i>	erbjudande
aangebrand	vidbränd	wiedbrend
aangenaam (behaaglijk)	angenäm, trevlig	anjenèm, treewlie
aangenaam!	det gläder mig	dè ghlèder mij
aangetekend	rekommenderat	reekommendeerat
aanhangwagen	släpvagn	slèpwangn
aankomen (ter plekke)	komma fram	komma fram
aankomen (in gewicht)	öka	euka
aankomst(tijd)	ankomst(tid)	ankomst(tied)
aanleggen (van boot)	lägga till	leggha tiel
aannemen (veronderstellen)	anta/förutsätta	antaa/feuruutsetta
aannemen (accepteren)	motta(ga)	moettaa(gha)
aanrijding	påkörning	poosjeurnieng
aansteker	tändare	tèndare
aantal	antal <i>o</i>	antaal
aantrekken (kleding)	ta på sig, klä på sig	taa poo sij, klè poo sij
aantrekken (aanlokken)	locka/behaga	lokka/behaagha
aanvraagformulier	rekvisitionsblankett	reekwiesiesjoensblankèt
aanvragen	begära, rekvirera	bejèra, reekwierera